

**UCHWAŁA Nr / /2021
RADY GMINY LELIS
z dnia grudnia 2021 r.**

projekt *pkt 11.*

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Lelis na rok 2022

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) uchwala się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Lelis na rok 2022 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący
Rady Gminy

Anna Danuta Dobkowska

ADWOKAT

Łukasz Kubel

Uzasadnienie
do uchwały Nr / /2021
Rady Gminy Lelis
w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2022

Zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych narkomanią,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych od narkomanii, integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym.

Zgodnie z art. 10 ust. 3 w/w ustawy Gminny Program uchwała rada gminy.

WÓJT
Stefan Prusik

załącznik
do uchwały
Nr / /2021
Rady Gminy Lelis
z dnia ... grudnia 2021 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Lelis na rok 2022

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Lelis na rok 2022, zwany dalej „Gminnym Programem”, jest sporządzony na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, z późn. zm.)

Głównym celem programu jest zapobieganie powstawaniu problemów narkomanii, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Problem używania nielegalnych substancji psychoaktywnych jest problemem globalnym współczesnego świata. Uzależnienie od narkotyków staje się dostrzegalne w coraz szerszym zakresie również w Polsce i dotyczy wszystkich grup społecznych niezależnie od wieku. Z różnego rodzaju badań wynika niepokojący trend sięgania po substancje psychoaktywne przez coraz młodsze osoby. Zjawisko to stanowi szczególne zagrożenie dla problemu uzależnienia w przyszłości. Młodzież często zaczyna stosowanie narkotyków typu marihuana i amfetamina. Bardzo niepokojącym pozostaje stosowanie środków wziewnych typu kleje i rozpuszczalniki oraz nasilone od kilku lat używanie substancji niewiadomego pochodzenia o nieokreślonym składzie tj. „dopalaczy” które stanowią szczególne zagrożenie ze względu na łatwą dostępność oraz nieprzewidywalne działanie. Celem nadrzędnym staje się opóźnienie inicjacji narkotykowej młodzieży.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2021 jak również w poprzednich latach nie zajmowała się żadną sprawą dotyczącą osoby uzależnionej od substancji psychoaktywnych z powodu braku zgłoszenia w sprawie takich osób do GKRPIA. Do działającego Punktu dla osób uzależnionych i członków ich rodzin również nie zgłosiła się ani jedna osoba mająca problem z uzależnieniem od narkotyków.

Przy opracowaniu programu wzięto pod uwagę opracowywane przez szkoły z terenu gminy diagnozy w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących opracowaną zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449).

W w/w opracowaniach przygotowywanych na podstawie badań ankietowych prowadzonych wśród min. uczniów i rodziców oraz obserwacji nie stwierdzono przypadków występowania substancji psychoaktywnych. Wyróżniono czynniki ryzyka i czynniki chroniące.

Czynniki ryzyka: spędzanie czasu poza domem, przebywanie w środowisku młodzieżowym, w którym używa się narkotyków, częste granie w gry komputerowe, nadmierne korzystanie z smartfonów, doświadczenia stresu, złego samopoczucia, przygnębienia, problemów emocjonalnych, trudności z komunikacją i relacjami z rówieśnikami, przemoc (słowna, psychiczna i fizyczna) wśród uczniów, przekonania akceptujące przemoc, niepowodzenia w szkole, małe zainteresowanie zajęciami dodatkowymi i aktywnością sportową w szkole i poza nią, konflikty wśród domowników, brak czasu i więzi emocjonalnej ze strony rodziców, brak prawidłowych wzorców w środowisku rodzinnym, brak wiedzy na temat zagrożeń cywilizacyjnych i zachowań ryzykownych występujących wśród dzieci i młodzieży oraz w ostatnim okresie zagrożenie zdrowia związane z pandemią Covid-19 w tym przejawy lęku przed sytuacją w jakiej obecnie się znajdujemy oraz trudności z powrotem do rzeczywistości po okresie odosobnienia.

Czynniki chroniące: poznanie i uświadomienie zagrożeń wieku dojrzewania, zdecydowany brak akceptacji dla zachowań agresywnych w tym przemocy rówieśniczej, budowanie właściwych relacji w grupie rówieśniczej, empatia, wrażliwość na potrzeby innych, pozytywny stosunek do nauczycieli oraz szkoły, zapobieganie przemocy i wszelkich przejawów agresji w szkole, wsparcie emocjonalne rodziców, przekonanie, że nauka w szkole pomaga w osiągnięciu życiowych celów, zaangażowanie uczniów i rodziców w wydarzenia związane z życiem szkoły, rozmowy o wydarzeniach dnia codziennego, podejmowanie działań profilaktycznych i wychowawczych we współpracy z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz pomocy dziecku i rodzinie (warsztaty, pogadanki, programy, projekty), dodatkowe zajęcia w tym sportowe, działanie w wolontariacie szkolnym.

Na podstawie przedstawionych wyników diagnoz uznać należy, że skuteczne będzie kontynuowanie prowadzonego od lat wparcia działalności profilaktycznej dotyczącej profilaktyki uzależnień prowadzonej przez szkoły poprzez dofinansowanie szkoleń dla nauczycieli, rodziców i uczniów, dofinansowanie różnego rodzaju spotkań w postaci festynów, dni rodziny czy uroczystości szkolnych promujących zdrowy styl życia bez używek, budowanie prawidłowych więzi rodzinnych, wsparcie zajęć sortowych związanych ze zdrową rywalizacją będących alternatywą spędzania czasu wolnego bez nałogów.

Ponadto przy sporządzeniu w/w programu uwzględniono uwagi i wnioski zawarte w raporcie z badania – Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych –

Lelis 2017. W ankiecie badawczej wśród osób dorosłych uwzględnione zostały takie obszary jak bezrobocie i wykluczenie społeczne, spożywanie alkoholu i zagrożenia z tym związane, używanie narkotyków, zagrożenia zdrowia psychicznego i fizycznego w środowisku zamieszkania i pracy, a także przemoc w rodzinie. W badaniu wśród uczniów została poruszona tematyka spożywania alkoholu, palenia tytoniu, używania narkotyków oraz dopalaczy. Ponadto pojawiły się zagadnienia dotyczące przemocy rówieśniczej oraz domowej. Badaniem zostali objęci także pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz wyrobów tytoniowych.

Na podstawie dokonanej diagnozy stwierdzić można, iż na terenie gminy Lelis niezbędne będzie podjęcie następujących działań:

1. Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne, w tym:

1) kontynuacja realizacji programów dotyczących zagadnień podnoszących świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych, wysoki poziom wiedzy jest bowiem niezbędny do podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących picia i palenia;

2) zwiększenie liczby programów profilaktycznych kształtujących kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów, narkotyków i dopalaczy, szczególny nacisk należy zwrócić na naukę asertywności, tak by młodzi ludzie mając styczność z osobami zażywającymi substancje odurzające potrafili odmawiać ich stosowania, gdyż jak pokazały badania wraz z wiekiem takich propozycji jest coraz więcej;

3) kontynuacja programów profilaktycznych dotyczących zagadnień agresji, szczególne zwrócenie uwagi na występowanie agresji słownej czy ośmieszania, zwiększanie wiedzy na temat tego, jak walczyć z takim zjawiskiem, jak sobie radzić w sytuacji problemowej jest niezbędne, aby młodzi ludzie potrafili funkcjonować wśród rówieśników, a występowanie tego zjawiska nie rzutowało na ich samoocenę i pewność siebie, niezbędne jest zwrócenie uwagi na rolę sprawcy przemocy i jego oddziaływanie na psychikę ofiary, szczególnie w tak młodym wieku, przeprowadzone badania pokazały, iż wraz z wiekiem respondentów rośnie liczba osób biorących udział w czynnym akcie przemocy;

4) zwiększenie liczby projektów profilaktycznych dotyczących zagadnienia nowych form przemocy za pośrednictwem urządzeń elektronicznych, a także realizacja programów na rzecz budowania wrażliwości na zjawisko cyberprzemocy, jak pokazują wyniki badań, problem cyberprzemocy zwiększa się wraz z wiekiem badanych, przy jednoczesnym wzroście obojętności na jego występowanie;

5) prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących niebezpieczeństwa jakim jest zawieranie nowych znajomości w Internecie.

6) prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących organizacji czy serwisów internetowych pomagających w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą;

7) prowadzenie programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy, m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców/prawnych opiekunów.

2. Kontynuacja szkoleń i warsztatów dla uczniów szkół podstawowych z zakresu profilaktyki społecznej.

3. Kontynuacja warsztatów dla nauczycieli i wychowawców w zakresie: tworzenia, realizacji, monitoringu i ewaluacji programów profilaktycznych.

4. Realizacja programów profilaktycznych pomagających w sytuacjach trudnych i stresujących.

Zadania własne w zakresie przeciwdziałania narkomanii i sposób realizacji.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Sposób realizacji:

- 1) kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin,
- 2) informowanie społeczeństwa o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjnych

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Sposób realizacji:

- 1) finansowanie działalności świetlic środowiskowych, opiekuńczo-wychowawczych, których celem jest prowadzenie zajęć o charakterze profilaktycznym, socjoterapeutycznym i wychowawczym,
- 2) finansowanie obozów terapeutycznych, których celem jest prowadzenie zajęć o charakterze profilaktycznym, socjoterapeutycznym i wychowawczym,
- 3) współpraca oraz przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną, medyczną, prawną, psychologiczną.

- 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.**

Sposób realizacji:

- 1) nawiązanie współpracy ze szkołami w celu współuczestniczenia realizacji programów profilaktycznych,
- 2) prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu promowanie zdrowego stylu życia,
- 3) rozwijanie szeroko pojętej profilaktyki polegającej na organizowaniu ogólnodostępnych spotkań na temat uzależnień, współuzależnienia i form pomocy,
- 4) organizowanie i prowadzenie zajęć pozalekcyjnych w tym zajęć sportowych.

- 4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.**

Sposób realizacji:

- 1) współpraca z organizacjami zajmującymi się problemem uzależnień,
- 2) wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji zajmujących się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- 3) organizowanie dla nauczycieli i rodziców zajęć warsztatowych o tematyce uzależnień.
- 4) współpraca z dyrektorami szkół oraz nauczycielami w celu monitorowania przypadków rozprowadzania, posiadania oraz używania narkotyków przez uczniów. Podejmowanie stosownych działań w takich przypadkach tj. kontrola placówki przez policję, rozmowy z uczniami oraz ich rodzicami.

- 5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.**

Sposób realizacji:

- 1) nawiązanie ścisłej współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu diagnozowania przypadków ubóstwa i patologii wywołanych używaniem narkotyków w rodzinach oraz przy tworzeniu struktur realizujących pomoc rodzinom zagrożonych narkomanią.

- 2) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspierania klubów abstynenta, centrów i klubów integracji społecznej oraz banków żywności.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację zadań Gminnego Programu będą: Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i członków ich rodzin w Lelisie oraz szkoły z terenu Gminy Lelis.